

1. Dva kilograma idealnog plina ($c_p = 1005 \text{ J/kgK}$, $\kappa = 1,4$) nalazi se u krutom spremniku. Temperatura je plina 500°C , a tlak 10 MPa . Kolika je promjena entropije:

1.1 plina, ohladi li se plin na temperaturu okolice (0°C) odvođenjem toplinske energije u okolicu?

b) -1494 J/K

1.2 okolice izazvana opisanim procesom?

d) $+2,63 \text{ kJ/K}$

2. Q-H dijagram vodotoka aproksimativno je opisan izrazom $H=600-3\cdot Q_{sr}/2$. H je nadmorska visina u m , a Q_{sr} protok vode u m^3/s . Odrediti:

2.1 snagu pribranske HE postavljene na vodotoku na 350 m n.v. s branom visine 55 m i stupnjem iskorištenja 90% .

b) $80,93 \text{ MW}$

2.2 mogući protok biološkog minimuma za derivacijsku elektranu sa zahvatom na istoj elevaciji i s istom visinom brane da bi imala istu snagu kao elektrana pod a). Stupanj iskorištenja derivacijske elektrane je 80% , a strojarnica se nalazi 50 m ispod zahvata.

d) $68,5 \text{ m}^3/\text{s}$

2.3 bruto energiju vodotoka između nadmorske visine zahvata i ušća rijeke u more.

e) $8,52\cdot 10^9 \text{ kWh}$

3. Na ulazu u plinsku turbinu vrijednosti su tlaka, temperature i brzine idealnog plina ($c_p = 1005 \text{ J/kgK}$, $\kappa = 1,4$) 6 MPa , 680°C i 80 m/s . Plin izentropski ekspandira u turbini, a vrijednosti su temperature i brzine na izlazu iz turbine 100°C i 140 m/s . Poznato je još: snaga na osovini turbine 5 MW , temperatura okolice 20°C i a tlak 100 kPa . Odrediti:

3.1 maseni protok plina kroz turbinu (računati i promjenu kinetičke energije).

a) $8,68 \text{ kg/s}$

3.2 eksergiju kilograma plina na ulazu u turbinu. Promjena potencijalne i kinetičke energije plina je zanemariva.

b) $660,6 \text{ kJ/kg}$

4. Joule-ov (Brayton-ov) ciklus sa zrakom ($c_p=1005 \text{ J/kgK}$, $\kappa=1.4$) ima maksimalnu temperaturu u ciklusu 1000 K , a minimalnu 300 K . Omjer tlakova u procesu je 6.0 , a unutarnja efikasnost kompresora i plinske turbine iznose 85% . Kolika je:

4.1 temperatura na izlazu iz turbine?

e) $659,4 \text{ K}$

4.2 dovedena toplota u proces?

b) $466,4 \text{ kJ/kg}$

4.3 efikasnost procesa?

a) $22,5 \%$